

Bambusa vulgaris (Bamboo)

Classification-

Kingdom- Plantae

Division- Magnoliophyta

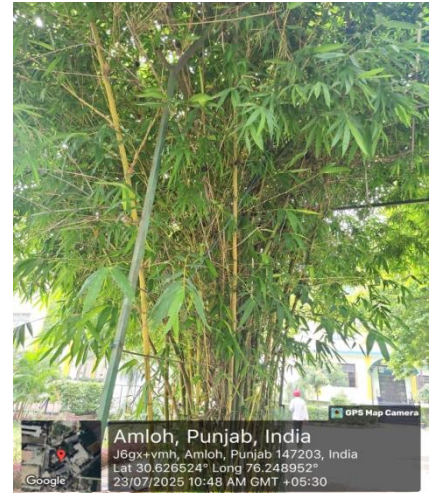
Class- Liliopsida

Order- Poales

Family- Poaceae

Genus- *Bambusa*

Species- *vulgaris*

Habitat- Grows naturally in tropical and subtropical regions, often along riverbanks, forest margins, and in cultivated areas with moist, well-drained soil.

Morphology- *Bambusa vulgaris* is a tall, perennial, woody grass that forms dense clumps. The culms are thick-walled, smooth, and either bright green or yellow with green stripes, growing up to 10–20 meters in height and 4–10 cm in diameter. Internodes are hollow, while nodes are solid and slightly swollen. Leaves are linear-lanceolate, with parallel venation and a smooth surface. The plant rarely flowers and propagates mainly through vegetative means such as rhizomes and culm cuttings.

Economic Importance-

Young shoots consumed as a vegetable.

Provides raw material for paper and pulp industry.

Cultivated for ornamental purposes in landscapes and gardens .

बम्बूसा वल्गारिस (बाँस)

वर्गीकरण

जगत: पादप

विभाग – मैग्नोलियोफाइटा

वर्ग – लिलिओप्सिडा

गण – पोएलस

कुल – पोएसी

जाति – बम्बूसा

प्रजाति – वल्गारिस

आवास (Habitat):

बाँस प्राकृतिक रूप से उष्णकटिबंधीय और उपोष्णकटिबंधीय क्षेत्रों में पाया जाता है, खासकर नदियों के किनारों, जंगलों के किनारों और सिंचित, नम, अच्छी तरह से जलनिकासी वाली मिट्टी में खेती वाले क्षेत्रों में।

आकृति-विज्ञान (Morphology):

Bambusa vulgaris एक लंबा, बारहमासी, लकड़ी जैसा घास का पौधा है जो घने झुंडों में उगता है। इसके कांड (culms) मोटी दीवारों वाले, चिकने होते हैं, और या तो चमकीले हरे या हरे धारियों वाले पीले रंग के होते हैं। इनकी ऊँचाई 10–20 मीटर तक और व्यास 4–10 सेमी तक होता है। इंटरनोड्स खोखले होते हैं जबकि नोड्स ठोस और थोड़ा उभरे हुए होते हैं। पत्तियाँ लांस के आकार की (linear-lanceolate), समांतर नसों वाली और चिकनी सतह की होती हैं। यह पौधा बहुत ही कम फूलता है और मुख्य रूप से कंदों (rhizomes) और कांड की कटिंग के माध्यम से वनस्पतिक रूप से प्रजनन करता है।

आर्थिक महत्व (Economic Importance):

इसके कोमल अंकुर सब्जी के रूप में खाए जाते हैं।

यह कागज और लुगदी (pulp) उद्योग के लिए कच्चा माल प्रदान करता है।

इसे बगीचों और परिदृश्य सजा (landscape decoration) के लिए सजावटी पौधे के रूप में उगाया जाता है।

ਬੰਬੂਸਾ ਵੁਲਗਾਰਿਸ (ਬਾਂਸ)

ਵਰਗੀਕਰਨ -

ਰਾਜ - ਪੌਦੇ

ਵਿਭਾਗ - ਮੈਗਨੋਲਿਓਫਾਈਟਾ

ਵਰਗ - ਲਿਲੀਓਪਸਿਡਾ

ਕ੍ਰਮ - ਪੋਏਲੇਸ

ਪਰਿਵਾਰ - ਪੋਏਸੀ

ਜੀਨਸ - ਬੰਬੂਸਾ

ਪਰਜਾਤੀ - ਵੁਲਗਾਰਿਸ

ਆਵਾਸ (Habitat):

ਬਾਂਸ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਰਮ ਅਤੇ ਉਪ-ਗਰਮ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਗਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ, ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਹਾਸਿਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਮੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਡਰੇਨੇਜ ਵਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਹੋਵੇ।

ਆਕਾਰ ਰਚਨਾ (Morphology):

Bambusa vulgaris ਇੱਕ ਲੰਬਾ, ਸਦੀਵੀ, ਲੱਕੜੀ ਵਰਗਾ ਘਾਹ ਹੈ ਜੋ ਘਣੇ ਝੁੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਕੰਡ ਮੋਟੇ, ਚਿਕਣੇ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚਮਕਦਾਰ ਹਰੇ ਜਾਂ ਹਰੇ ਧਾਰੀ ਵਾਲੇ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ 10–20 ਮੀਟਰ ਉੱਚੇ ਅਤੇ 4–10 ਸੈਮੀ ਚੌੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੋਡ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਨੋਡ ਠੋਸ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸੁੱਜੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੱਤੇ ਲੰਬੇ ਤੇ ਸੂਈਆਕਾਰ (linear-lanceolate), ਸਮਾਂਤਰ ਰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਚਿਕਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੌਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਫੁੱਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਈਜ਼ੋਮ ਜਾਂ ਕੰਡ ਦੀ ਕਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਫੈਲਦਾ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਮਹੱਤਤਾ (Economic Importance):

ਨਵੇਂ ਕੌਮਲ ਅੰਕੁਰ ਸਬਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਲਗਦੀ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਹੈ।

ਇਸਨੂੰ ਬਾਗ-ਬਗੀਚਿਆਂ ਅਤੇ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਸਜਾਵਟ ਲਈ ਸਿੰਗਾਰਕ ਪੌਦੇ ਵਜੋਂ ਉਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।